

Историјски архив у Смедереву
Број: 849-01/2021
09. 12. 2021 године
СМЕДЕРЕВО

ПЛАН РАДА

ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА У СМЕДЕРЕВУ
ЗА 2022. годину

Смедерево, децембар 2021. године

Делатност Историјског архива у Смедереву у наредној години одвијаће се у складу са Законом о култури („Сл. Гласник РС“ бр.72/ 2009; 13/2016; 30/2016; 6/2020; 47/2021 и 78/2021); Законом о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71 /1994; 52/2011-др.закон и 99/2011-др. закон); Законом о архивској грађи и архивској делатности („Службени гласник РС“ бр. 6/2020); Уредбом о јединственим техничко-технолошким захтевима и процедурама за чување и заштиту архивске грађе и документарног материјала у електронском облику („Службени гласник РС“ бр. 107/2021); Правилником о ближим условима за обезбеђење одговарајућег простора и опреме за смештај и заштиту архивске грађе и документарног материјала код ствараоца и имаоца архивске грађе и документарног материјала („Службени гласник РС“ бр. 111/2021); Правилником о ближим мерама заштите архивске грађе („Службени гласник РС“ бр. 29/2021) и упуштвима стручних органа Архива Србије као матичне установе и осталим прописима у области заштите архивске грађе, као и у складу са потребама стваралаца и ималаца архивске грађе на територији Града Смедерева.

Послови евидентирања стваралаца архивске грађе, стручног надзора над канцеларијским и архивским пословањем регистратура, преузимања, сређивања, обраде, техничке заштите, коришћења и публиковања архивске грађе као и културно-просветна делатност одвијаће се сагласно актуелним потребама и просторним, техничким и финансијским могућностима Архива у 2022. години.

У приоритетне задатке убраја се и контрола располагања регистратурским материјалом у свим активним регистратурама, усклађено и контролисано комисијско излучивање безвредног регистратурског материјала у сарадњи са истим, као и пружање стручне помоћи регистратурама од стране Архива.

Финансијска средства за обављање своје основне делатности Архив остварује на терет буџета града Смедерева, буџета Републике (кроз пројекте) и пружањем услуга правним и физичким лицима.

У Историјском архиву у Смедереву тренутно има петоро запослених, од тога 2 запослена са ВСС (директор и један архивиста под уговором на одређено време), 1 запослен са ВС (виши архивски помоћник), 2 запослена са ССС (архивски помоћници).

СЛУЖБА ЗАШТИТЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ У ДЕПОУ

Архивска грађа се налази у депоу Историјског архива у Смедереву у Улици Краља Петра Првог број 2, у две просторије укупне површине око 300 м², као и у депоу на трећем спрату зграде Монопола, површине 500м², који је Архиву дат на коришћење крајем 2014. године од стране града Смедерева. Током 2022. године наставиће се са сређивањем архивске грађе.

Послови у архивском депоу састојаће се од: пријема архивске грађе преузете од стваралаца-ималаца, опретивног сређивања преузете грађе у прихватном депоу, издавању архивске грађе на сређивање, обраду и коришћење, истраживање архивске грађе у циљу издавања уверења, преписа и др., (а у циљу остваривања права из радног односа и регулисања имовинско-правних односа и друго), одржавање поретка фондова и збирки у депоу и његово усаглашавање са структурном шемом, вођење евиденције о корисницима, вођење евиденције о коришћеној архивској грађи из датих фондова, вођење евиденције о предузетим мерама техничке заштите и контроли услова у депоу.

Сређивање, обрада и коришћење архивске грађе обављаће се на фондовима и збиркама докумената који се налазе у Архиву, а у складу са усвојеним критеријумима: вредности и значај грађе, степену угрожености, години преузимања и захтева за њеним коришћењем. За фондове и збирке чија грађа буде у целини сређена урадиће се сумарни инвентар, а за обрађену архивску грађу (за фондове и делове фондова) урадиће се регистри и аналитички инвентар.

У току 2022. године архивисти Историјског архива у Смедереву наставиће рад на обради Личног фонда Милана Јовановића Стојимировића, чије је сређивање започето. Приликом обраде овог фонда којег чине 15 кутија грађе обављаће се систематизација грађе фонда, формирање предмета, преглед архивске грађе и класификација односно разврставање на тематске целине, израда унутрашњих листа, паковање у архивске кутије, израда спољних обележја кутија, израда пописа кутија и отварање досијеа. По завршетку сређивања Личног фонда Милана Јовановића Стојимировића планиран је почетак израде сумарног инвентара што ће представљати прво информативно средство Историјског архива у Смедереву.

Током 2022. године планирано је да архивисти отпочну архивистичку обраду фонда *Изванредни комесаријат за обнову Смедерева*, тј. отпочеће израду класификационог плана и методског упутства. Изванредни комесаријат за обнову Смедерева је најзначајнији фонд који се чува у Историјском архиву у Смедереву. Његову грађу чине документа која се тичу изградње и обнове порушених кућа и организације живота у граду након великог разарања насталог у експлозији муниције 5. јуна 1941. године. Динамика извршења ових послова зависиће од сложености архивске грађе фондова као и реализације других послова у Архиву.

У 2022. години смедеревски архив наставиће уношење података у информациони систем за архиве-Архис. Архис је јединствено софтверско решење за дигитализацију, управљање и чување архивске грађе и представља унапређење архивске делатности кроз примену савремених технологија у архивској струци. Најпре ће бити унети подаци из фонда Скупштине општине Смедерево тј Градске управе а потом Матичних књига и других фондова у зависности од њихове важности за кориснике и истраживаче. С обзиром да је од последње ревизије фондова прошло пет година током 2022. године наставиће се са започетом ревизијом која ће омогућити између осталог и употпуњавање података у књизи Општег инвентара.

За наредну 2022. годину планирано је окончање рада на обради Збирке разгледница и њена дигитализација. Планирано и формирање нове збирке, Збирке штампе, која ће по формирању бити архивистички обрађена и регистрована у Централни регистар Архива Србије. Такође биће настављен рад на обради негатива Збирке фотографија „Наш Глас“. У овом поступку садржај са негатива биће дигитализован и самим тим приступачнији корисницима. Савремени архивистички стандарди нарочито подразумевају предузимање мера и активности у погледу дигитализовања архивске грађе, које представљају како мере заштите исте, тако и претварање грађе у облике доступније потенцијалним истраживачима. Негативи ће бити похрањени у специјалне улошке за чување негатива, кутије и албуме ради трајног збрињавања.

Унутрашња служба Архива ће током 2022. године финализовати рад на обради дела примљене грађе регистратуре Градске управе Смедерево и отпочеће оперативни рад на сређивању фонда Градског народног одбора. Истовремено,

радићемо на проналажењу предмета физичких и правних лица и наставити рад са истраживачима.

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА И НАУЧНА ДЕЛАТНОСТ

Историјски архив у Смедереву ће и током 2022. године наставити да се бави једним од значајних задатака струке, културно-просветном и научном делатношћу. Планирано је учешће у оквиру свих програма које организује Град Смедерево, које ће обухватити предавања и пригодне изложбе.

За почетак 2022. године планирана је промоција фотомонографије *Милан Јовановић Стојимировић* коју је крајем 2020. године публиковао Историјски архив у Смедереву. Ова фотомонографија настала је као резултат једногодишњег рада на обради и сређивању фотографија које се чувају у оквиру Личног фонда Милана Јовановића Стојимировића у Историјском архиву у Смедереву. Збирка фотографија садржи 742 фотографије и један албум са 147 фотографија, које обухватају период од 1900. до 1940. године, са акцентом на раздобљу од 1930. до 1939. године. Објављивањем фотомонографије Историјски архив наставља рад у оквиру своје научне и културне делатности испуњавајући на тај начин један од својих примарних задатака, упознавање шире јавности са културним добрима које баштини, уједно вршећи највиши степен заштите архивске грађе.

Историјски архив у Смедереву ће у мају месецу 2022. године организовати Научну конференцију чија ће тема обухватити период прве половине XX века, а која ће имати значај како за националну историју тако и за историју Смедерева и његове околине. Предвиђено је да учешће на конференцији узму еминентни стручњаци са Историјског института, Института за савремену историју, Института за новију историју, Филозофског факултета у Београду, Филозофског факултета у Новом Саду и других релевантних установа.

Поводом обележавања дана сећања на страдале у експлозији муниције у Смедеревској тврђави, 5. јуна 2022. године Историјски архив у Смедереву ће организовати представљање Зборника радова са Научне конференције која је

одржана поводом *Обележавања осамдесет година од експлозије муниције у смедеревској тврђави* 2021. године. Конференција је окупила еminentне истраживаче из различитих научних области. Нашли смо на подршку и одзив великог броја афирмисаних стручњака са Института за новију историју Србије, Института за савремену историју, Војног архива Министарства одбране Републике Србије, Балканолошког института САНУ, Историјског архива Пожаревац и самосталних истраживача.

Октобар ће бити месец обележен најзначајнијим дешавањем из области културно-просветне делатности Историјског архива: представљањем Зборника радова са Научног скупа *Дунав-мост који спаја културе*. Овај Научни скуп Историјског архива организован је у сарадњи са Филозофским факултетом Универзитета у Новом Саду и имао је међународни карактер. Због погоршане епидемиолошке ситуације Научни скуп је био затворен за јавност а одржан је онлајн, путем ZOOM апликације. Зборник радова са Научног скупа је публикација од изузетног научног значаја, која промовише високе стандарде у научно-истраживачком раду на пољу друштвено хуманистичких наука, а која ће стручној и широј јавности приближити резултате двадесет истраживачких радова насталих поводом научног скупа који је одржан 2021. године. На скупу су презентовани радови из области археологије, историје, историје уметности и архитектуре.

Историјски архив ће у наредној години наставити са допуњавањем података на веб сајту и осталим електронским гласилима, како би се крајњим корисницима и истраживачима олакшао рад а архивска и библиотечка грађа учинила што доступнијом.

*

У претходној години спроведена је ревизија књижног фонда, по свим правилима која библиотечка струка налаже, а у 2022. години почеће се са уношењем библиографских јединица у АРХИС - јединствени архивски информациони систем. Библиотека ће током наредне 2022. године имати и следеће активности у складу са својом делатношћу: издаваће архивску грађу, давати на увид матичне књиге (које су

дигитализоване), давати књиге на коришћење и надзирати коришћење, настојати да набави књиге, публикације, и појединачне докуменате и збирке и обави њихову обраду, инвентарисати набављене књиге током године и вршити евиденцију корисника књижног фонда. Намера Архива је да и у 2022. години настави са богаћењем књижног фонда читаонице, са акцентом на старој и реткој књизи и збрињавањем посебних издања али и набавком актуелних издања стручних и научних часописа. Трудићемо се да до књига дођемо путем размене са другим установама и институцијама док ће се до одређеног дела доћи набавком.

СЛУЖБА ЗАШТИТЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ВАН АРХИВА

Планира се појачан обилазак регистратура које раде и стварају архивску грађу и регистратурски материјал на територији Града Смедерева ради утврђивања стања о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала, прикупљања података о променама у вези са архивском грађом, о условима смештаја и срећености. Вршиће се стручни надзор у поступку излучивања безвредног регистратурског материјала, по захтеву регистратура

Планира се континуирано преузимање архивске грађе Градске управе у архив на трајно чување, према темпу доспевања архивске грађе за преузимање. Такође се планира и преузимање архивске грађе из регистратура које су у стечају или ликвидацији, а немају правног следбеника који би преuzeо архивску грађу.

Спољна служба ће настојати да нађе начин да од регистратура које имају зрелу архивску грађу ту архивску грађу сачувају до момента преузимања и да о њој брину на адекватан начин. У наредној години наставићемо са пружањем стручне помоћи регистратурама, по свим питањима у вези са архивском грађом и регистратурским материјалом.

Спољна служба архива ће, такође, вршити редовну контролу, односно стручни надзор над архивским пословањем у регистратурама и налагати мере за отклањање недостатака. У том смислу, спољна служба архива ће давати сагласност на Листу категорија регистратурског материјала са роковима чувања, по захтеву

регистратура, као и на измене и допуне Листе. Такође, спољна служба ће наставити са праћењем позитивних законских прописа, у циљу обављања својих послова.

Као посебан задатак у наредном периоду, спољна служба планира испитивање услова и могућности за преузимање старе архивске грађе регистратуре Железара Смедерево, д о о, Смедерево, која се, већ неколико година уназад, чува у компанији Ајрон Монтејн (Iron Mountain) у Београду, а која ће бити врло занимљива за истраживање, по више основа. У току 2022. године радиће се на набавци архивског мобилијара који је неопходан за смештај архивске грађе регистратуре Железара Смедерево, д о о, Смедерево.

Заштита архивске грађе ван архива подразумева контролу, бригу, стварање и стручну помоћ ствараоцима и имаоцима архивске грађе и регистратурског материјала у регистратурама, односно ван архива. У оквиру тих делатности посебно осетљиву делатност представља трагање за архивском грађом регистратура које су престале са радом, а архивску грађу нису предале архиву на чување, јер се таквој архивској грађи губи траг и бива незбринута или чак напуштена. Посебну пажњу спољна служба архива ће обратити на сваки траг о непознатој архивској грађи која се налази у поседу приватних лица, као и о архивској грађи створеној од стране физичких лица, као што су лични фондови и збирке и раритети. Спољна служба ће током 2022. године радити на идентификацији архивске грађе код нових стваралаца и код њих инсистирати на правилном устројству архивског пословања и нормативног уређења те делатности.

За 2022. годину спољна служба Историјског архива у Смедереву наставиће рад на употребљавању и сређивању досијеа регистратура, на физичком раздавању угашених од активних регистратура ради лакшег сналажења и коришћења архиве спољне службе, формирању картотеке регистратура са свим релевантним подацима о регистратурама као и на регистовању примљених регистратура у Централни регистар.

*

У складу са чињеницом да је архивска грађа која је у поседу Историјског архива у Смедереву проглашена културним добром и културним добром од великог

значаја а и услед опште неопходности праћења активности у оквиру зграде и у њеној непосредној околини, за предстојећу годину је планирано увођење видео надзора у складу са важећим прописима. Такође је планирано и побољшавање услова рада за запослене и странке као и смештаја грађе набавком одговарајуће опреме.

Директор Историјског архива

др Данијела Милошевић

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Даніјел Мілошевіч".